

4. Everett M. Rogers, William B. Hart, & Yoshitaka Miike. Edward T. Hall and The History of Intercultural Communication: The United States and Japan. Keio Communication Review №. 24. – 2002. – 5 p.
5. Griffin, Emory A. A First Look at Communication Theory (6 ed.). – McGraw-Hill, 2006. – 55 p.
6. Lusting M.W., Koester J. Intercultural competence. Interpersonal communication across cultures. – Longman, 1999. – 401 p.
7. Miller Katherine. Communication Theories: Perspectives, Processes and contexts. – New York: McGraw Hill. – 2005. – 77 p.
8. Murdock, George P. and Douglas R. White. Standard Cross-Cultural Sample. –Ethnology 8: 1969. – P. 329-369.
9. Murdock, George P. Atlas of World Cultures. Pittsburgh: The University of Pittsburgh Press. – 1981.
10. Whiting, John W.M. George Peter Murdock, (1897-1985). American Anthropologist. 88(3). – 1986. – P. 682-686.
11. William, B. (ed.), Cross-Cultural and Intercultural Communication, Thousand Oaks: Sage. – 2002. – P. 191-208.
12. Wiseman, Richard L (ed.), Intercultural communication theory, Thousands Oaks: Sage. – 2003. – P. 247-270.
13. International Journal for Cross-Disciplinary Subjects in Education (IJCDSE), Volume 1, Issue 1, March 2010.

Котченко Т.Е.

кандидат філософських наук, доцент,

Київський національний університет культури і мистецтв

ВПЛИВ ЛІНГВОКРАЄЗНАВЧОЇ ТА ЕТНОКУЛЬТУРНОЇ ІНФОРМАЦІЇ НА ФОРМУВАННЯ ДВОМОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ

Сучасна культурна та мовна традиція вимагають переосмислення існуючих освітніх парадигм, які виявляють свою неадекватність у забезпеченні адекватного розвитку суспільства. На часі – модернізація освітнього простору вищої школи як середовища для підготовки білінгвального та полікультурного фахівця нового типу, який володіє сучасними духовно-моральними і комунікативними компетенціями, що дозволяє йому бути мобільним в умовах сучасного ринку освітніх послуг. Глобалізаційні трансформації, що відкривають нові шляхи в

підготовці білінгвальної особистості в умовах полікультурної освіти, підкреслюють масштабність та складність впливу цих процесів на всі рівні соціального життя, освіти та культури, актуалізують питання міжкультурних контактів і комунікацій в умовах інтенсивної інтеграції, підсилюють значущість мовної та інформаційної освіти в культурному різноманітті й сферах міжнародного співробітництва.

Успішне застосування знань у подальшій професійній діяльності випускниками вищих навчальних закладів передбачає їхній високий рівень комунікативної компетенції. Фахівець має бути лінгвокраїнознавчо компетентним, володіти необхідним для цього рівнем мовленнєвих знань і умінь. Проблема лінгвокраїнознавства через свою специфіку є сферою міжпредметних інтересів. Однак враховуючи те, що лінгвокраїнознавство слугує засобом психологічної адаптації особистості до духовних цінностей країни, мова якої вивчається, дослідники почали розглядати його як методичну дисципліну, як важливий аспект викладання іноземних мов.

Сучасний стан проблематики дослідження формування мовної особистості засвідчує полівекторність цього процесу. Питання розвитку мовної особистості, формування компетентної вторинної культурно-мовної особистості, методи реалізації білінгвізму знаходять своє відображення у дослідженнях М.В. Денисенко, О.Є. Дем'яненко, Т.А. Знаменської, А.В. Соломахи [9; 10; 11; 17].

Використання лінгвокраїнознавчого аспекту у процесі формування двомовної особистості має на меті практичне й ефективне формування достатнього рівня лінгвокраїнознавчої компетенції, активної життєвої позиції, сприяє всебічному та гармонійному духовному розвитку особистості [4, с. 19].

Будь-який вид навчання, як відомо, не може реалізуватися як процес без накопичення знань про оточуючу дійсність – природу, суспільство, особистість, історію та культуру. Іншомовна культура є частиною світової культури. Таким чином, передаючи засобами іноземної мови іншомовну культуру, викладачі іноземної мови роблять свій вагомий внесок у процес формування розвинутої та гармонійної особистості. Основними завданнями інтеграції лінгвокраїнознавства в процес вивчення іноземної мови є розвиток комунікативної та соціокультурної компетенції студентів, а також зміцнення змістової основи навчання іноземної мови за рахунок володіння студентами знань лінгвокраїнознавчого характеру [3, с. 29].

Застосування лінгвокраєзнавчої інформації як важливого чинника у формуванні двомовної особистої ні в якому разі не зменшує важливості практичного оволодіння мовою як засобом спілкування. Більше того, це дозволяє реалізувати принцип комунікативної направленості та організувати спілкування студентів іноземною мовою. Лінгвокультурний компонент буде сприяти більш усвідомленому оволодінню іноземною мовою як засобом спілкування [13, с. 24].

Іншомовна культура як мета навчання, має соціальний, лінгвокраїнознавчий, педагогічний та психологічний зміст, який співвідноситься із всіма аспектами навчання. Як кожний вид культури, іншомовна культура складається із чотирьох складових:

- знання про функції, культуру, способи опанування іноземними мовами, як засобом спілкування;
- навчальні та мовні навички – досвід використання знань;
- уміння здійснити усі мовні функції;
- мотивація – досвід, звернений до системи цінностей особистості.

Теоретично, лінгвокраїнознавство поєднує, з одного боку опанування іноземною мовою, з іншого – дає конкретну інформацію про країну, мова якої вивчається.

Необхідно чітко уявляти різницю між традиційним країнознавством та лінгвокраїнознавством. Якщо країнознавство є загальною дисципліною, не беручи до уваги мову, на якій викладається цей предмет, то лінгвокраїнознавство є суто філологічною дисципліною. Навчання сприйняття лексичної одиниці відбувається на фоні певного образу, аналогічного тому, який присутній в свідомості носія мови та культури. В процесі роботи над значенням лексичної одиниці у студента послідовно формується образ, який є основою семантики слова або фразеологізму. За таких умов роботи над національно-культурним компонентом значення лексичної одиниці на перший план вивчення іноземної мови виступає не культура, а мова. Лінгвокраїнознавство забезпечує вирішення цілого ряду проблем: адекватне розуміння тексту, так як виступає в якості лінгвістичної основи не тільки лінгводидактики, але й перекладу.

Лінгвокраїнознавча компетенція мусить забезпечити комунікаційну компетенцію, що передбачає оперування аналогічними образами в свідомості мовця та слухача, тому що це відбувається при спілкуванні двох носіїв однієї і тієї ж мови, однієї і тієї ж культури.

Звернення до проблеми вивчення мови та культури одночасно дозволяє поєднати елементи лінгвокраїнознавства із мовними явищами, які виступають не тільки як засоби комунікації, а як засіб ознайомлення із новою для них дійсністю. Такий підхід до формування білінгвальної особистості в умовах полікультурної освіти не тільки більш ефективно вирішення практичних, загальноосвітніх, розвиваючих та виховних завдань, але має подальші можливості для формування та розвитку мотиваційних аспектів процесу навчання.

Список використаних джерел:

1. Бабинская П. К. Некоторые пути создания проблемных задач в процессе овладения иноязычной речью / Методика обучения иностранным языкам. Романское и германское языкознание. Выпуск 1. – М.: Высшая школа, 1986. – С. 26-31.
2. Богин Г. И. Современная лингводидактика / Г. И. Богин. – К.: КГУ, 1980. – 61 с.
3. Барышников Н. В. Параметры обучения межкультурной коммуникации в средней школе / Н. В. Барышников // Иностранные языки в школе. М.: 2002. – № 2. – С. 28 – 32.
4. Барышников Н. В. Мультилингводидактика / Н. В. Барышников // Иностранные языки в школе. М.: 2004. – № 5. – С. 19-20.
5. Богатырева М. А. К проблеме выделения уровней профессионального владения иностранным языком (по материалам Совета Европы) / М. А. Богатырева // Иностранные языки в школе. М.: 1997. – № 2. – С. 28–33.
6. Бориско Н. Ф. Сам себе методист или советы изучающему иностранные языки. / Н. Ф. Бориско – М.: Фирма «Инкос», 2001. – 267 с.
7. Верещагин Е. М., Костомаров В. Г. Язык и культура: Три лингвострановедческие концепции: Лексического фона, речеповеденческих тактик и сапиентемы: Монография. М.: 2005.
8. Гальскова Н. Д., Гез Н. И. Теория обучения иностранным языкам : Лингводидактика и методика: Учеб. Пособие для студ. лингв. ун-тов и фак. ин. яз. высш. пед. учеб. заведений. – М.: «Академия», 2004. – 336 с.
9. Денисенко М. В. Мовні і концептуальні картини світу/М. В. Денисенко/ Збірник наукових праць. Випуск 47, частина 1. Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», К.: 2014 – 685 с.
10. Дем'яненко О. Є. До проблеми формування мовної особистості студентів мовних спеціальностей в умовах кроскультурної інтеграції / Ольга Євгенівна. Дем'яненко. // Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини / [гол. ред.: М. Т. Мартинюк].. – 2014. – С. 11.

11. Знаменська Т.А. Проблемы билингвизма и его влияния на языковую личность /Т.А. Знаменская // Образование и наука. Журнал теоретических и прикладных исследований № 1(100). М.: 2013. – С. 90–93.
12. Науменко А. М. Лінгвопоетика як наука / А.М. Науменко // Нові підходи до вивчення й викладання філології у вищій школі. – К.: 1994. – С. 89-105.
13. Нефедова М. А., Лотарева Т. В. Страноведческий материал и познавательная активность учащихся. / М.А. Нефедова, Т.В. Лотарева // Иностранные языки в школе. М.: 1987. – № 6. – С. 24-25.
14. Пассов Е. И., Шаридова З. Г. Коммуникативное мышление как феномен и его структура / Е.И. Пассов, З.Г. Шаридова // Коммуникативный метод обучения иноязычной речевой деятельности / Сборник научных трудов. – В.: ВГПИ, 1982. – С. 12-23.
15. Пілішек С.О. Лінгвокраїнознавство як важливий фактор іншомовної компетенції // Тези доповідей міжнародного форуму «Мовна освіта: шлях до євроінтеграції» / За ред. С.Ю. Ніколаєвої, К.І. Онищенко. – К.: Ленвіт, 2005. – С. 199-201.
16. Райхштейн А.Д. Лингвистика и страноведческий аспект в преподавании иностранных языков. / А.Д. Райхштейн // Иностранные языки в школе. М.: 1988 – № 6 – С. 12-13.
17. Соломаха а.в концепт «вторинна мовна особистість» в теорії та методиці навчання іноземних мов [електронний ресурс] // вісник психології і педагогіки [електронний ресурс] педагогічний інститут київського університету імені бориса грінченка, інститут психології і соціальної педагогіки київського університету імені бориса грінченка. – 2013.
18. Burkhard-montanari e. Wie kinder mehrsprachig aufwachsen. Frankfurt-am-main, 2002.
19. Jampert K. Sprachforderung entsteht über Beziehung und Aktivität Treffpunkt deutsche Sprache Eine Tagungsdocumantation Projektheft 5. München, 2001.